

The background of the entire image is a photograph of a wooden boardwalk made of horizontal planks, leading from the foreground towards a vast, bright blue sea. The sky above the sea is also a vibrant shade of blue with some very light, wispy clouds. The overall atmosphere is peaceful and suggests a vacation or summer setting.

2. Sayı

2022-YAZ

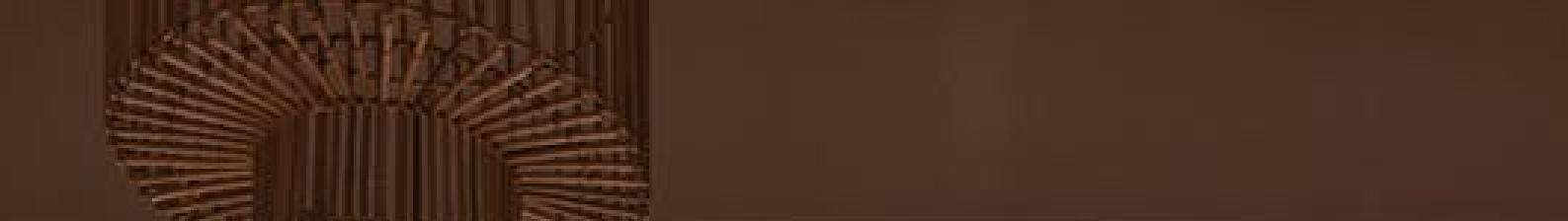
BaKUŞ

İNSANA HAYATA EDEBİYATA BAKIŞ

YAZ

TATİL

ERİŞİLEBİLİRLİK

Aç pencereyi yaz güneşini vursun yüzüne çiçeklenen ihlamur kokusunu çek içine bir nefeste...

Tekrardan yeşeren ağaçların üzerlerine yuvalanan kuşların civiltisi kulakların pasını silmekte...

Hadi durma çocuksu bir hevesle yaza sende merhaba de!

Yaz denince hemen peşine tatil ve konfor kelimeleri de eklenmekte.

Adeti insan beyninde yaz eşittir tatil tatil eşittir konfor ve rahatlık denklemi kuruluvermektede hemen hemen herkes içinde bulunduğu yaz aylarında bu denkleme erişilebilmenin hayalinde...

Aslında yer mekan zaman değişkenlik gösterse de tatil de bekentilerin aynı olduğunu söyleyebiliriz.

Konfor rahatlık ve huzur iki kere iki dört...

BaKİŞ Dergisi olarak bu sayımızda bizde yazdan tatilden erişilebilirlikten konuşup iki lafin belini kıralım yaz eşittir tatil tatil eşittir konfor ve rahatlık denklemine söyle yakından bir göz atıp farklı bir bakış açısı getirelim istiyoruz. "Yaz Tatil Erişilebilirlik" Başlıklarını bu sayıda konu ediniyor evlerinize misafir oluyoruz.

BaKİŞ
İnsana Hayata
Edebiyata Bakış

içindekiler

4 Kübra Kızıltoprak
HAYALPEREST

13 Mesut Hekimhan
Kral Leylek

20 Yakın Plan

7 Tekno BaKıŞ.

16 Öznur Şahan
Ne Kadar Erişilebilir

25 Ömer Faruk Kotay
Son Durak

11 Mehtap Kutlu
Tatilden Sonra
Dinlenmeyi İhmal
Etmeyin

18 Mehmet Hüseyinçelebi
Tatil Anlayışı

KÜBRA KIZILTOPRAK

HAYALPEREST

Günlerden çarşamba aylardan Haziran mevsimlerden yağmurvardı bugün havada. Bütün gece uyutmayan heyecan kendini iyiden iyiye ortaya çıkarmıştı artık. Kafasında oluşturduğu kıyafet kombini giyilmek üzere yatağının kenarında bekliyordu. Geleceğini aydınlatın diye yıldızlı küpeler şifonyer üzerinde hazırlı. Ömrü aydınlık olsun diye açık renk ayakkabıları kapı eşigidindeydi. Kırık beyaz keten gömleği siyah pantolonu ve kırmızı sık çantasıyla gitmeye hazırıldı. Daha önceden de bildiği bir yer olan sokaktaydı iş görüşmesi.

Mezun olduğundan bu yana ilk görüşmesi olacaktı bu. Heyecanını dizginlemeye çalışsa da pek başarılı olamıyordu. Asansörün düğmesine bastı kapıyı kapattı ve evden çıktı. Bütün yol boyunca yaşayacaklarının merakı içinde, çoktan gelmişti çok kath plazannın önüne. Kapıdan yukarıya pencerelelere doğru uzandı bakışları. Sanki biraz daha uzun baksa görecekti geleceğini. Adımlarını öne doğru attı, binanın içi karmaşıktı aynı ruh hali gibi.

Asansörü buldu ve 4. kat düğmesine bastı zarif elleri. Beklediği gibi sade oldukça renksiz ama insana huzur veren bir mavilikle beyaz hakimdi klinikte. Asistanın kendisini aldığı bekleme salonunda azalan ve yerini kendine güveme bırakın heyecanıyla artık çok daha barıştı. Biraz geçen zamanın ardından görüşme odasına alındı, gelecek hayalleri, iş planları, kariyer değerlendirmesi derken 15 dakika süren kısa bir sohbetin ardından memnun bir şekilde ayrıldı klinikten. İlk iş görüşmesi olduğunu, beklentilerini yüksek tutmadığını her seferinde dile getirdiği ve herkesle birlikte kendini de inandırdığı için hayal kırıklığı yaşamadan ayrıldı sokaktan.

Az ilerde yemyeşil bir park vardı. Üzerindeki kıyafetler ve hava her ne kadar parkta oturmak için müsait olmasa da biraz kendini dinlemeye ihtiyacı vardı. Adımlarını sakin sakin atarken ilerdeki bank dikkatini çekti. Üzerinde cam bir saksi, yanında küçük bir kürek, bir paket bitki toprağı, bir şişe su ve küçük yeşil yapraklarının arasından tek tük çıkan beyaz filizlere sahip bir çiçek vardı. Çiçeklerden çok anlamazdı ama bu manzara karşısında merakına da yenik düşmüştü.

Resmen saksıya ekilmek üzere hazırlanmış ve burada öylesine bırakılmış "sanki terkedilmiş" bir can vardı. Usulca etrafına göz attı birileri bunu hazırlamış ve hemen dönmek üzere buraya bırakmış olmaliydi. Beyaz çiçekleri dikkatini çekince kokusu var mı acaba diye çiçeğe biraz daha yaklaşmaya karar verdi. Sonuçta bir kere koklasa sahibi her kimse kızmadı çiçek koklamak ona zarar vermek değildi ya. Yanına yaklaştı çiçeğe uzandı. Tohumken ekildiği belli olan saksısıyla havaya kaldığı çiçekten bir not düştü ayaklarının dibine. Bugün oldukça meraklı bir gününde olmalıydi. Yine merakına yenik düştü ve kathı olan nota uzandı elleri. Zarifçe açtı ve güzel kirpiklere sahip harika açık tonlarda olan gözleri hazırlı okumaya.

"**HAYALPEREST**" eğer bu notu açmış ve okumaya başlamışsan şanslı kişi hayallere inanmaya ihtiyacı olan kişi sensin. Bütün bunlar senin çiçek saksı toprak kürek ve su. İstemek başarmak, işe başlamak ise bitirmenin yarısı derlerdi söz erbapları. Bu söz hayatı değiştirdi. Hayallerim gerçek oldu. İstediğim gibi yön verdigim hayatıyla, tüm zorluklarla, tüm mücadelele karanlıkların sonunu aydınlığa ulaştırdım. Hiçbir karanlık yolun ulaşmadığı ferahlık yok biliyorum. Bu hazırlıklar senin için senin hayallerine giden yolun ilk basamağı. Anlamını öğrendiğin bu çiçeğin adını sen koy. Umut koy. Gelecek koy. Mutluluk koy. Sen ne istersen o olsun. Ama belki bilmek istersin. Çiçeğinin yakın akrabalarına Begonya derler. Anlamına vurulduğum bu çiçeği yeni toprağına ekerken hayallerini umutlarını ve geleceğini de ekeceğini, gün ve gün onu sularken sadece bir bitkiden ziyade, kendi hayatını da kendin şekillendirdiğini unutma. Bitki büyündükçe daha da gelişsin diye dallarını budayacaksın. Önce kırılacak, bazen canı yanacak, çokça pişman olacak büyüdüğü için. Ama büyüp serpilmekten hayalindeki gibi, çiçeklerine gölgel yapacak yapraklara erişmeye çalışmaktan asla vazgeçmeyecek. Sen ona yoldaş oldukça o sana yol gösteren olmaya devam edecek. Köklerini saldığı toprağa güvenmeye, onu besleyen damarlarına minnet duymaya, ihtiyacı olan oksijeni sağladığı için doğaya hep borçlu kalacak. Bir gün toprağa düşen bir tohum olacak unutma. Ondan bir parça yeni bir dünya.

Dokunacak kalplere, yaşamlara ve insanlara. Yaşanacaklara, umutlara, hayallere, sana hep daha başka bakacak bir dünya gelecek hayata. Senin bugün kavuşturduğun, asıl ev sahibi ile buluşturduğun

çiçeğin ömrüne, işine, sevdiklerine eş olsun. Kimsin? Nesin? Necisin? bilmem bildiğim tek şey artık kalben dostumsun. Aynı yolun yolcusuyuz. Bugün seni benimle, benim hayalimle karşılaşırız kader, bilirim ki senin de yolumu gün gelecek hayalini yaşayan biri olarak, başka bir yoldaşla karşılaşırız.

Buluşmaya vesile olsun diye, bir banka saksı çiçek kürek toprak ve su bırakırken bulacaksın kendini. Ek hayallerini toprağa, büyüt umutlarını, her ihtiyacın olduğunda sula, bazen bük boynunu yardıma ihtiyacım var destek kuvvet yolla demekten geri kalma. Yoran hayatı inat, simsiki tutun, sal köklerini dünyaya. Unutma sakın unutma. Gerçekleşen hayallerden sonra yapman gereken bir iş daha. Bir halalperest daha ekle yolumuza. İstediğin bir renk olsun ama. Ben kırmızı sevsem de sana bıraktığım renk temsil eder saflığı, sen de devam ettir bu halkayı."

Yeni saksısına kavuşan Beyaz Begonya bugün nehir manzarasına karşı bir iş merkezinin ışığı bol penceresinde hayaline kavuşmuş artık genç bir psikolog olan yoldaşının hayallerini yaşamasını izliyor. Hava da biraz yağmur günlerden çarşamba aylardan mutluluk var bugün dünya da. Yeni yoldaşları ekledikleri yolları uzun, çiçekleri bol bu hayatın.

“

**"Değişiklik olmayan
yerde, hayat yoktur.
Keşke düşünceler de
insanlar kadar
çoğalabilse."**

CEMİL MERİÇ

“

ÖMER YEŞİLTAŞ

ERİŞİLEBİLİRLİK NEDİR?

Erişilebilirlik, dünyada birçok insanın dilinden düşürmediği, ancak aslında hakkında pek bir şey bilmediği, ya da bilse de görmezden geldiği bir terimdir. Özellikle Engelliler haftası veya günleri gibi önemli zamanlarda birkaç tımturaklı söz ve konuşmayıla geçiştirilen, süslü sözcüklerle etrafı donatılan, fakat dış görünüşünün bu kadar süslü olmasına karşın gerek söyleyen gerekse de dinleyen tarafından içinin boş olduğu bilinen bir kavramdır. Peki nedir “erişilebilirlik” gerçekten?

Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı internet sayfasındaki bilgilere göre erişilebilirlik: binaların, açık alanların, ulaşım ve bilgilendirme hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojisinin, engelliler tarafından güvenli ve bağımsız olarak ulaşılabilir ve kullanılabilir olmasıdır. Bu tanım, kendi içinde tutarlı ve anlaşılır olsa da, eksiktir. Erişilebilirliğin kapsamı, yalnızca şehir hizmetleri, binalar, ulaşım hizmetleri, bilgi ve iletişim teknolojileri alanları ile sınırlanmış, bir engellinin hayatında karşılaşabileceği diğer zorlukların çözümü veya günlük yaşamın her anında erişilebilirliğin sağlanması gibi aslında birçok insan için belki de bilgi ve iletişim teknolojilerine göre daha önemli addedilen konulara bu tanımda değinilmemiştir. Gerçek anlamda erişilebilirlik; bilgiyi, günlük yaşamı, fiziki veya sanal olan her türlü ortamı mümkün olabildiğince çok insan için anlaşılabılır ve kullanılabilir hale getirmektir. Erişilebilirlik, aslında bilginin, günlük yaşamın, ortamların evrensel bir tasarıma kavuşturulması demek olup, bu bağlamda kapsamı tasavvur edilenden daha genişir. Aslında kavram olarak evrensel tasarım ve erişilebilirlik birçok noktada birbirine çok yakın anımları ifade etmektedir. Evrensel tasarım kavramı, engelli olsun olmasın her birey ve toplumu içine almaktadır. Erişilebilirlik kavramı ise, çoğunlukla engellilikle özdeşleştirilmiş olmasına karşın,其实 herhangibir engeli olmayan insanlar için de gerekli olabilir. Aslında insanların günlük hayatı karşılaşıkları ve gerek bilgi eksikliği veya gerekse başka nedenlerle üstesinden gelemeyikleri sorunlar da, erişilebilirlik kapsamında değerlendirilebilir. Örneğin okur-yazar olmayan bir birey engelli değildir, ancak bu bireyin yazılı materyalleri kullanamaması bir erişilebilirlik sorunuştur. Bu tür bireylerin yazılı materyallere ulaşması ancak o materyallerin seslendirilmesi ile veya bir başkası tarafından gerçek zamanlı olarak okunması ile sağlanabilir. Günlük hayatı karşımıza çıkabilecek bu tür örnekleri istediğimiz kadar çoğaltabiliriz. Ne var ki insanlar hiçbir zaman bu tür sorunların altında bir erişilebilirlik sorunu olduğunu farkında değildirler.

Erişilebilirlik kavramına kısaca göz attıktan sonra, bu konuda atılmış bazı adımlara da özetle değinmek yerinde olacaktır. 1950'li ve 60'lı yıllarda dünyada erişilebilirlik veya engelli haklarına ilişkin herhangibir yazılı kanun bulunmamaktaydı. Engelli hakları ve erişilebilirlik sorunları, genellikle aktivistler ve sivil toplum örgütleri tarafından yürütülmekteydi. 1970'lere gelindiğinde ilk sözleşme örnekleri görülmeye başlandı. Birleşmiş Milletler 1971'de Zihinsel Engelli kişilerin haklarına yönelik beyannameyi yayınladı. Bunu 1975 yılında yayınlanan engelli bireylerin hakları beyannamesi izledi. 1982 yılının Uluslararası Engelliler yılı olarak ilan edilmesi ve 1983-1993 yılları arasındaki sürecin engelliler 10 yılı olarak kabul edilmesi, engellilik ve erişilebilirlik konularının uluslararası düzeyde benimsenmesini hızlandırdı. 1987 yılında konunun uzmanları tarafından yapılan bir toplantıda, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun engelliliğe karşı ayrımcılığın ortadan kaldırılmasına ilişkin uluslararası bir sözleşme yayılmasını önerildi. İtalya ve İsveç tarafından taslak metinler hazırlandı ancak ortak bir paydada buluşulmadığından bir sonuç alınmadı. Birçok devlet yetkilisi, mevcut insan hakları sözleşmesinin yeterli olduğunu savunmactaydı. 1992 yılında Birleşmiş Milletler 3 Aralık gününün Uluslararası Engelliler Günü olarak kabul edilmesini onayladı. 1993 yılında, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, Engellilerin Fırsat Eşitliğine ilişkin zorunlu olmayan standart hükümleri kabul etti. Mart 2000 tarihinde, 6 Uluslararası Engelli Sivil Toplum Örgütü lideri ve 20 ulusal ve bölgesel engelli örgütünün bir araya geldiği bir toplantı sonucunda, "Yeni yüzyılda Engelli Hakları Pekin Beyannamesi" kabul edilerek Birleşmiş Milletler ve tüm dünya hükümetlerine uluslararası bir sözleşme yapılması çağrısında bulunuldu. Meksika'nın teklifiyle, 2001 yılında BM tarafından "Engelli Kişilerin Haklarının ve Onurunun Korunması ve Geliştirilmesine İlişkin Kapsamlı ve BüTÜNLEYİCİ Uluslararası Sözleşmeye İlişkin Geçici Komite" oluşturuldu. Yeni Zellanda'nın başkanlığındaki komite, uluslararası engelli örgütleri ve diğer sivil toplum örgütlerinin de desteğiyle sözleşme taslağını oluşturdu. BM Engelli Bireylerin Hakları Sözleşmesi, 2007 yılında kabul edilerek 160 hükümet tarafından imzalandı. Sözleşmenin 9. Maddesinde, engellilerin bağımsız yaşayabilmeleri ve yaşamın her alanına tam olarak katılabilmeleri gerektiği vurgulandıktan sonra, bu amaçla Taraf Devletler'in, engellilerin fiziksel çevreye, ulaşımı, bilgi ve iletişim teknolojilerine ve halka açık veya genelin yararına sunulan diğer uygulama ve hizmetlere erişimini sağlamak için uygun önlemleri almalarının gerektiği belirtilmektedir. Yine 1970'lerden başlayarak, dünya hükümetleri de ulusal ve bölgesel sözleşmeler, kanunlar ve beyannameler yayımladılar.

Süphesiz teknoloji, birçok insan için hayatı kolaylaştırıcı bir rol oynamaktadır. Teknolojinin gelişmesi ve yaygınlaşmasıyla, engellilere yönelik kullanılabileceği fark edilerek bu yönde adımlar atılmaya başlanmıştır. Teknolojinin gelişmesiyle örneğin, ortopedik engelliler tarafından günümüzde erişilebilirlik, "Yardımcı" ve "Uyarlamalı" teknolojilerin tasarlanması ve kullanımı şeklinde yürütülmektedir. "Assistive Technology" (Yardımcı Teknoloji), engelli bireylerin günlük işlerini yardıma ihtiyaç duymadan yapabilmeleri, iletişim araçlarını kullanabilmeleri, bilgisayar ve akıllı telefonlar gibi teknolojileri kullanabilmeleri için özel olarak üretilmiş donanım ve yazılımları kapsamaktadır. Ekran okuyucular, konuşan/kabartma saatler, işitme cihazları, tekerlekli sandalyeler gibi araç ve ekipmanlar yardımcı teknolojiler arasında sayılabilir. Yardımcı teknolojiler, her engel grubuna özgü olarak üretilmekte olup günlük hayatı kolaylaştırma görevini yerine getirmektedir. Yardımcı Teknolojilerin yanı sıra, son zamanlarda çokça kullanımına tank olduğumuz ve yardımcı teknolojilerin bir alt dalı olarak kabul edilen adaptif (uyarlamalı) teknolojiler ile de günümüzde yaygın olarak karşılaşmaktadır. Adaptif teknolojiler, bir ürünü, hizmeti, ortamı engelli bir bireyin kullanımına uygun hale getirmek üzere tasarlanmış araçlar, yöntemler ve ekipmanları kapsayan, genellikle özel olarak engelli bireyler için üretilmiş hizmetler ve ürünleri ifade etmek için kullanılan bir kavramdır. Özel olarak tasarlanmış araç gereç, cihaz ve yazılımların yanında, özel bir hizmeti, ürünü veya genele açık ortamların engelli kişiler tarafından kullanılabilmesi amacıyla yapılan değişiklikler, iyileştirmeler ve düzenlemeleri de içerir. Bu bağlamda engelli rampaları, görme engelliler için sarı kabartma çizgiler, sesli betimlemeli filmler, işitme engelliler için ışıklandırılmış telefonlar gibi teknolojiler bu kategoride dahil edilebilir.

Erişilebilirlik, her engel grubuna özeldir ve engel grubunun ihtiyacına göre özel olarak tasarlanılarak geliştirilmelidir. Örneğin görme engelli bir kullanıcıya hitap edebilecek konuşan bir ürünün işitme engelli için geliştirilmesi ne kadar anlamsız ise, aynı şekilde görsel ve ışıklı bir sistemin de görmeyen bir birey için geliştirilmesi de o kadar anlamsız ve gereksizdir.

Yazımızın tamamı boyunca erişilebilirliğin ne kadar önemini olduğunu anlatmaya çalıştık. Bazı erişilebilir teknolojileri oldukça pahalı olmasına karşın, günlük yaşamdaki temel erişilebilirliği sağlamak aslında o kadar da zor değildir. Her şeyden önemlisi de, bireylerin erişilebilirlik konusunda bilinçlendirilmeleri gerekmektedir. Bazen çok basit düzenlemelerle hiçbir masraf gerektirmeyen uyarlamaların yapılması elbette mümkündür. Örneğin kaldırımlara araba park etmemek, yine kaldırımlara dikilen ağaç ve direkleri uygun noktalara yerleştirmek dahi bir erişilebilirlik düzenlemesidir ve herhangibir masraf gerektirmeyen uygulamalar arasında sayılabilir. Bu noktada bireylerin ve kurumların göstereceği ufacık bir ihtimam engelli kişilerin hayatlarına hatırlı sayılır bir katkı sağlayacaktır.

“

**"Okuyarak
öğreneceksin ama
severek
anlayacaksın."**

Ş E M S İ T E B R İ Z İ

”

MEHTAP KUTLU

“TATİLDEN SONRA DİNLENMEYİ İHMAL ETMEYİN”

Glikojen Depo hastalığına sahip bir çocuğun ebeveyni olarak 7/24 stres ve sorumluluk altında olan biri tatile çıkacağını söylerse kendisine denilebilecek tek bir şey var “tatilden sonra dinlenmeyi ihmali etmeyin”.

Bir okul dönemi koşturmaca ile heyecan ve sevinç ile, kırlarda parklarda oyunlarla geçti demek isterdim. Bir okul dönemi, acaba çocuğum şuan iyi mi, kan şekeri düşmüş müdür? Beden dersindeki hareketleri yapmaya çalışırken bir tarafını burkup incitmiş midir? Saati geldiğinde ilaçlarını alıp şeker düşmesin diye verilen ara öğünlerini almış mıdır, ya da arkadaşları karaciğer büyülüğünden dolayı şiş görünen göbeği ile çocuğumun dalga geçip dışlamış mıdır kuruntularıyla geçti.

Ve tatil... Her çocuk gibi bizim çocuğumuz da denizde yüzmek, kumda oynamak, doyasıya gülüp eğlenmek istiyor elbette. Bir anne olarak hayallerimde çocuklarınla baş başa tatil yapmak hep vardı. Kismetle böyle bir sorumluluk ile tatile gitmek de varmış. Tatil gidiyoruuuz!!! Evet. O halde buyrun bir tatil günümüz nasıl geçiyor size anlatayım.

Yola çıkarken tam bir savaş donanması gibi; ilaçlar, şeker çubukları, atıştırmalıklar, formül sütlerimiz bol bol nişastamızı yanımıza almayı ihmali etmiyoruz. Gideceğimiz lokasyondaki sağlık kuruluşlarını da çok önceden belirlememiz ve bilmemiz de gerek tabii. Yolda iki saatte bir şeker ölçümü yapılır, düştüğse ayrı gıda, düşmekteyse ayrı... Yüksekse de, hepimizin yemek düzeni ona göre ayarlanır.

Tatile geldiğimizde ilk aşamada “yemekler” önemli, hatta yatacak yerden de önemli. Gidilen yer tam pansiona şanslıyız ancak sadece konaklama ise yemekleri yiyeceğimiz ve atıştırmalıkları alacağımız yerleri de tespit etmek gerekecek.

Denize girerken parmakтан kan almak suretiyle bir ölçüm yapılır. Yarım saatte bir, şeker düştü mü diye ölçümler tekrarlanır. Yanımıza aldığımız atıştırmalıkları begendiye şanslıyız. Değilse maaile haydi restorana, ama öyle güle oynaya değil. Stres içerisinde, şeker düşmeden bir yere oturabilecek miyiz? Servis hızlı olur mu? Gelen yemek çocuğumun kan şekerini ne seviyede yükseltir kaygııyla...

Gezdik, eğlendik, yorulduk yatıp dinleneceğiz, dememi beklediniz sanırım. Ama maalesef gece de tetikteyiz. Bu hastalıkta gece de en az 3 saatte 1 şeker ölçülüp şekerin durumuna göre çocuğa takviye verilmesi gerekiyor.

Kalktığımızda hala düşmediye alarm alarm üzerine kuruluuyor. Ne çocuk ne de aile gece tam bir uykuya çekemiyor. Tatil mi dediniz? Evet tatilde olacağız. Ama tatilden dönüşte de dinlenmeyi ihmali etmemek lazım, tabii etrafınızda size bir günlük uykuya hediye edecek yakınlarınız varsa...

“

**"Âlim bazı şeylerin
bilir, cahil her şeyi."**

AHMET HAMDİ TANPINAR

”

MESUT HEKİMHAN

KRAL LEYLEK

Bahar çiçek çiçek kendini göstermeye başlamış ve yeryüzünü ilk bir örtüyle kaplamıştı.

Toprak cemresini almış, tüm canlılar baharın getirdiği sıcak bir yaşama uyanmaya başlamışlardı.

Ağaçlar gökyüzüne uzattığı dallarını yeşil yapraklarla donatmışlar, tomurcuklarını dostları için çiçeklendirmişlerdi.

Arılar peteklerini kurup doldurabilmek için doğayı keşif hareketlerine başlamışlar, kuşlar yuvalanacakları ağaçları en güvenilir yerlerden seçmeye koyulmuşlardı. Yeraltı dünyası hareketlenmiş, toprak baharın çiçek kokan havasını teneffüs ediyordu.

“Gördün mü?” dedi. Küçük çocuk heyecanla ağaçın üst dallarını küçükük parmaklarıyla göstererek. “Leylekler, havalar isındıkça yine şenlendirecekler köyümüzü.”

“Evet” dedi arkadaşı. “Yine sabahтан itibaren leyleklerin köyümüze dönüşünü izleyecek ve fotoğraflayacaksın.”

Akşamları çektiği fotoğrafları ailesi ve arkadaşlarıyla paylaşır ve canlıların dünyasında kendine bir yer bulmaya çalışırdı.

Leyleklerin gruplar halinde gelişleri, göl çevresine ve ağaçların üstlerindeki yuvalarına yerleşmeleri seyrine doyum olmayan bir hız veriyordu. Uçuşları, havadaki hareketleri, inişleri hep planlı bir hareketin sonucuydu.

Yıllar içerisinde çektiği fotoğrafları incelerken farkına varmıştı. Her yıl aynı leylekler geliyordu köylerine. Tüm leylekler eski yuvalarına yerleşiyorlar ve hiçbiri farklı bir yuvaya sahip olmak için diğerleriyle yarışmıyordu.

Her akşam olduğu gibi gündüz çektiği fotoğrafları inceliyor ve arşivlemek için gruplandırıyordu. Bir anda çektiği iki fotoğraf dikkatini çekti. Dört leylek aralarına aldıkları bir başka leyleği ağaçlardan oluşturdukları bir yapının üzerinde taşıyorlardı. İki ayrı fotoğrafta bu net olarak görünüyordu. Aklından geçen türlü türlü tahminleri elliyeyle dağıtırcasına ellerini havada salladı. Yarın ilk iş olarak bu leyleği bulacak ve durumu kendi gözleriyle görecekti. “Leyleklerin kralını buldum galiba” diye geçirdi içinden.

Kahvaltısını yaptıktan sonra aceleyle evden ayrıldı. Güneşin ışıklarının ilk ilk dalgalandığı gölün kenarında aldı soluğu. Gölden yansyan güneş ışıklarından bakişlarını korumak için kıstı gözlerini. Çevreyi dikkatle inceledi. Birer birer ağaçların tepelerine baktı önce. Sonra cebinden çıkardığı fotoğrafı havaya kaldırarak bir sağa bir sola çevirdi. Gölün üstüne geldiği anda durakladı. Bir süre inceledikten sonra gölün kıyısında hızla yürümeye başladı. Sazlıklarla çevrelenen ve gölün içine doğru uzanan bölüme ditti gözlerini. Evet, aradığı tam da oradaydı. Leylekler burada bir grup oluşturmuşlardı. Kral olarak ilan ettiği leylek de tam bu topluluğun ortasında rahatça kurulmuştu.

Uzun bir süre bu düzenli güzelliği izledi. Ertesi gün ve daha ertesi gün...

Her geçen gün diğer leyleklerin lider olan leyleğe hizmet ettiğini, ona yiyecekler taşıdıklarını görüyordu. "Tabi" dedi kendi kendine. "Tüm krallar da böyle değil mi zaten. İnsan ya da hayvan fark etmiyor. Kuş da olsan, kral da olsan..."

Aradan birkaç gün geçince bir şeyi fark etti. Kral olan leylek hiç yerinden kalkmıyor, sürekli olarak kendisine ayrılan yuvada oturup kendisin e getirilen yiyeceklerle besleniyordu. Çevresindeki leylekler ise nöbet sırasındaymışçasına arada bir değişiyorlardı. Bunun nasıl olup da dikkatinden kaçtığını inanamıyordu. "Yok, olamaz. Krallık ha." Resmen bir takım işbirliği halinde ve tüm leyleklerin eşit olduğu bir hayvan topluluğuydu karşısındaki. Kendisinden utandı önce. Ayaklarından rahatsız olan bir leyleği mevsimsel göç esnasında bırakmamışlar ve yeni yazılıklarına taşımışlardı.

Şimdi onları rahat bırakmaya karar verdi. Ki havalar soğumaya başlayıncaya kadar. İşte o zaman yine gelecek ve topal leyleğin arkadaşları tarafından sıcak, siksık yerlere taşınmasını yeniden seyredecekti.

“

**"Mum olmak kolay
değildir... İşik
saçmak için önce
yanmak gerek."**

HZ. MEVLÂNA

”

ÖZNUR ŞAHAN

NE KADAR ERİŞİLEBİLİR?

Yaz geldi ve yazın gelmesi ile birlikte tatil sezonu başladı. Kimileri için tatil demek köye gitmek iken kimileri için ise otel, deniz, kum ve güneş demek. Tatilini otelde geçirmek isteyen hemen hemen herkes maddi imkânları el verdiği ölçüde istediği otelde tatil yapabiliyor. Ancak bu durum engelliler için biraz farklı. Çünkü bir engellinin otel seçiminde farklı öncelikleri var. Sağlıklı bir birey istediği otelde rahatça tatil yapabılırken engelli bir birey aynı otelde zorluk yaşayabiliyor. Bunun nedeni ise otellerin erişilebilir olmaması

Peki, erişilebilir olmak ne demek?

Erişilebilirlik; binaların, açık alanların, ulaşım ve bilgilendirme hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojisinin, engelliler tarafından güvenli ve bağımsız olarak ulaşılabilir ve kullanılabilir olması demektir. Yani tatil giden engelli bir birey başkasının yardımına ihtiyaç duymadan otelin her türlü imkanından faydalana bilmelidir.

Peki, bu ne kadar mümkün?

Türkiye'de 12 bin'den fazla otel var. Ancak bu otellerin çoğu maalesef engellilerin kullanımına uygun değil. Yine maalesef buna sağlık hizmeti veren termal oteller de dâhil. Oysa sağlık hizmeti veren termal otellerin erişilebilirliğine çok daha fazla önem vermesi ve bu konuda üzerine düşen neyse onu yapması gerekiyor. Bu otellere engellilerin yanı sıra yaşılarının da gittiğini düşünecek olursak erişilebilirliğe önem verilmemesi çok daha vahim bir durum.

Termal otellerdeki erişilebilirlik durumunu araştırmak için birkaç oteli aradım ve internet sayfalarını inceledim. Aradığım otellerin içinde sadece üç tanesinde engelli odası olduğunu öğrendim. Bazlarında ise engelli odası olmadığı gibi banyo ve yatak odası engelli kullanımı için sıkıntı oluşturuyor.

Mesela: iki yataklı bir odada yataklar arasındaki boşluk o kadar az ki, tekerlekli sandalyenin O araya girebilmesi mümkün değil. Yine aynı şekilde banyoda küvet, klozet, lavabo arasındaki mesafe ya az ya da lavabonun altında dolap var. Bu eksiklikler de gösteriyor ki, zaten engelli olan bireylerin hayatına bir engel daha ekleniyor.

Eğer istenirse bir engelli odası eklemek, görme engelliler için sesli asansör sistemi kullanmak hiç de zor değil. Bir de açık menü hizmeti veren otellerde görme engelliler için menüyü seslendiren bir sistem yapılabılır diye düşünüyorum. Nasıl ki her gün menü yenileniyorsa aynı şekilde menünün seslendirilmesi de her gün yenilenebilir. Yeter ki isteyelim; Yeter ki önemseyelim gerisi kolay.

Bu noktada kültür ve turizm bakanlığı denetlemeleri artırmalı ve eksikliği tespit edilen işletmelere caydırıcı yaptırımlar uygulamalıdır.

“Makam, mevki, rütbe,
unvan; bunların hepsi
cekettir. Ceketi asar bir
yere gideriz. Arkamızda
sadece insanlığımız kalır ve
öldüğümüzde sadece
çiplaklığımızı götürebiliriz
bu dünyadan.”

DOĞAN CÜCELOĞLU

MEHMET HÜSEYİNÇELEBİ

TATİL ANLAYIŞI

Koyu esmer günün çalışma programını zihinde toparlarken bir yandan da evde hazırladığı basit kahvaltısını yiyordu. Birkaç dakika sonra Uzun boylu kapıdan girdi. Eliyle onu selamladı. ‘‘Birazdan geliyorum, afiyet olsun deyip toplantı odasının olduğu tarafa acele adımlarla yürüyüp gitti. O da, Uzun boylu’nun selamına başıyla karşılık verip yemeğine devam etti. Arkadaşlarının evvelce gelip ondan gizli toplantı odasında konuşuklarından habersizdi.

Toplantıda ilkin Gözlüklü söz aldı: ‘‘Geçenlerde aramızda sohbet ederken Koyu Esmer’in bir kez bile olsun tatile gitmediğini, izinlerini hep evde geçirdiğini öğrendik. Kendi halinde çalışkan bir arkadaşımız olduğunu hepiniz biliyorsunuz. Aramızda, acaba hep birlikte koyu esmer için ne yapabiliriz diye tartışırken güzel bir tatilin ona iyi gelebileceğini düşündük. Sorun şu ki bunu nasıl yapabileceğimizi henüz bilmiyoruz.’’ dedi. Takım lideri olan Kızıl saçlı elini kaldırarak söz aldı: ‘‘Herkes fikrini söylesin, belki bir yol bulabiliriz.’’ dedi. Meselenin bir yönetici tarafından sahiplenilmesi grubu oldukça rahatlatmıştı. Özellikle Beyaz tişörtlü olan çok rahatlamaş görünmüyordu. Koyu Esmer’in tatile bir kez olsun gitmediğini ilkin o öğrenmişti çünkü. Takım elbiseli olan ‘‘Bana soracak olursanız en iyisi otelde tatil yapmak. Hele bir de her şey dahil olursa değmeyin keyfinize. İstedığınız kadar yiyn için, eğlenin, güneşlenin...’’ dedi. Uzun saçlı genç itiraz etti: ‘‘Ben otellere avuç dolusu para verilmesine karşıyım. Hem otellerde her gün dünya kadar israf oluyor. Açıkçası bu israfın parçası olmak istemem, bana kalırsa iyi bir yerde yapılan sakin bir kampın yerini hiçbir şey tutmaz.’’ dedi. Kıvırcık saçlı ve Pembe ojeli atıldı: ‘‘Ben kamp alanlarında hiç rahat edemem. Yemek hazırlaması, tuvaleti, banyosu ayrı dert. Üstelik gece çadırda da olsa açık alanda yatmaktan korkarım.’’ dedi. Küpeli olan genç söz aldı. Kıvırcık saçlı olanın anıtlıklarını dinlerken büyük altından sıritıyordu: ‘‘Geçtiğimiz kiş tatil için Kayak merkezine gitmiştim. Kişi yapılan tatilin yerini hiçbir şey tutmuyor. Mesela lapa lapa yağan karın altında kayak yapmak, teleferiğe binmek, bir de kar üstünde yapılan mangal oldu mu değmeyin keyfinize.’’ dedi. seyrek saçlı ve geniş alaklı, bütün konuşulanları dinledikten sonra söz istedi: ‘‘Görüyorum ki herkesin tatil anlayışı birbirinden farklı. Yaşı itibarıyle sizden büyük sayılrıım. Bunları doğunuz bilmez. Çalışmaya ilk başladığım günleri hatırlıyorum da... Fındık zamanı geldiğinde izne çıkış köye anamın babamın yanına giderdim. Fındığı toplaması, kurutması derken, çabucak bitiverirdi iznim. O günlerin tadı hala damağında. Şimdi ise ne ana baba kaldı, ne de bahçelerimiz. Şimdi de yazlığa gidiyorum artık.’’ dedi. Hafiften göbekli olan: ‘‘Hayat hikayenizi anlatın ki size, tatille ilgili fikriniz ne onu öğrenmek istiyoruz.’’ diye çıkıştı Seyrek saçlıya. ‘‘Affedersiniz, birden eski anılarım aklıma geldi de, ondan dolayı anlatayım dedim. Hasılı kelam en iyisi yazılıktı tatil yapmak.’’ diye cümlesini tamamladı Seyrek saçlı. Yeşil fularlı ve Sakallı olan adam söz aldı: ‘‘Benim tercihim bir yurtdışı turu olurdu. Farklı şehirleri, farklı kültürleri tanımak önemli. İnsanlar tarih boyunca ne üretmiş, ne biriktirmiş görme imkanı doğuyor. Tatil denilen şey, zihni boşaltmak değil, doldurmak olsa gerek.’’ dedi. Takım lideri olan Kızıl saçlı yeniden söz aldı: ‘‘Konuşmalarınızdan anladığım kadariyla her birinizin tatil anlayışı birbirinden farklı. Bu anlayış da insanın kişisel gelişimiyle paralel ilerliyor. Bu nedenle nasıl tatil yaptığımız değil, tatilde ne yaptığımız önemli... Bırakalım arkadaşımız kendi anlayışına uygun olarak yapsın tatilini.’’ deyip odadan çıktı. Diğerleri de onu takip ederek odadan birer birer çıktılar.

“

*“Şans kapıları
kaçanlar için değil,
kovalayanlar için
sonuna kadar açılır.”*

Montaigne

“

**BU KELİME SEMBOL
OLMUŞ**

**HAZIRLAYAN:
ÖZNUR ŞAHAN**

**KONUK:
CANER HAYTA**

BU KELİME SEMBOL OLMUŞ

Bu sayımızdaki röportaj konuğumuz, engellilerin hayatı kolayca katılabilmesi, sosyal参加bilmesi için çalışmalar yapan ve bu çalışmaları hayatı geçirerek engellilerin hayatını kolaylaştıran ve onların haklarını savunan Caner Hayta.

- **Merhaba Caner Bey sizi kısaca tanıyalabilir miyiz?**

Merhaba ismim Caner Hayta. Dünya engelliler vakfında Metin Şentürk Beyin başkanlığında Necdet Beyle beraber iki yıl uygulama sorumlusu olarak gönüllü olarak hizmet ettim. Hâlâ da gayri resmi olarak çalışmalarım devam etmektedir.

- **Peki, bize biraz çalışmalarınızdan bahseder misiniz?**

Kamusal alanda insanların girdiği avm, hastane, spor salonu ve buna benzer yerlerde engelli bireylerin de buralara rahatlıkla erişim sağlama açısından objelerin, bir takım küçük malzemelerin yerleştirilmesi bir kilit, çağrı sistemi, tutunma barı yapılması; bunların kaç santim olması, nerde yapılması gereği doğrultusunda Birleşmiş Milletlerin belli bir standartı var. Bu standartların uygulanması konusunda elimden gelen gayreti sağlıyorum. Fakat gördüğüm kadarıyla sol tarafta şu olacak, sağ tarafta bu olacak denmiş ama kimse klozetler şu kadar santim sağda ya da solda olacak diye belirtmemiş. Uygulama yapmamışlar. Gelişigüzel yapılmış. En büyük sorun da denetleme sorunu. Biz bunlara gönüllü olarak zamanımızı ayırdık. İstedikleri zaman kendi aracıyla, masrafları kendim karşılayarak gittim ve, "Bunu böyle yaparsanız engelli bireylerimizin de çok rahatlıkla erişimini sağlarsınız. Onlar da bu konuda rahat ederler, çevreye uyum sağlarlar". Rica ediyoruz "Yapar misiniz" dedik. Aslında tam tersi bunu onların söylemesi yapması gerekir. Yapacaksınız, yapmak zorundasınız. Bunun kanunda yeri var. Bunların hepsinin anayasal olarak bir düzenlemesi var. Hepsinin kaç santim olduğu ve hangi objelerin kullanılması gereği ile ilgili bir şeyler var. Bunları uygulamaya çalıştım. Yapmaya gayret ettim. Hala bugün bir restorana, bir otele gittiğim zaman ilk işim engelli tuvaletini kontrol etmek. Müsaade ederlerse engelli odasını kontrol etmek. Ama bunun tamamında gördüğüm büyük otellerde vesaire'de belediyeler bunu kontrol edemiyor. Turizm Bakanlığı'nın, belli yerde belediyelerin yapması gerekenler var. Fakat yaptırım meselesinin çok az olduğu kanaatindeyim. Aslında bu yaptırım var olmasına var fakat yürürlüğe neden girmediği meselesi tamamen engelli vatandaşlarımızın kendi hakları konusunda sesinin az çıkması diye düşünüyorum.

Bir de bunların yanında engelli bireyler için iple çekilebilen bir çağrı sistemi oluşturdum. bina yeni değil, eski bina. Eski binada duvarı kıramayız. O zaman buna pratik bir şey yapalım. Mesela: engelli kişi, tekerlekli sandalyeden klozete geçerken el frenini çekmeyebiliyor. Tekerlekli sandalye kayabiliyor vesaire. On kişiden üçü yeterli tutunma barı da yoksa yere düşebiliyor. Burada öyle bir çağrı sistemi olsun ki, yerdeken ipi çekebilsin. Yer mesafesinden ipi tutup çekebilsin. Üstelik bunu çekerken de çok kuvvet harcamasın. Ağızıyla tutabilir, iki parmağının arasında tutabilir. İki elinin dışıyla tutabilir dedik. Bunun hassaslığını da yaptık. Kolay çekebilsin diye 4-5 erik ağırlığında bir hassaslık yaptık. Çünkü bazı bireylerimiz ellerini tam kullanamıyor. Bunların hepsini düşünerek yaptık. Bu söylediğim bir otelin iki gecelik parası. Otelin iki gecelik parasıyla bu söylediğim yapabiliyorlar.

- **Erişilebilirlik konusunda engellilerin üzerine düşenleri yapmadıklarını söylediniz sizce engelliler bu konuda neden pasif kalmıyor ve neler yapabilirler tavsiyeleriniz nelerdir?**

Öncelikle lokasyon olarak küçük bölgelere ayrılmak lazım. Örnek veriyorum: Bayrampaşa'daysa, Bayrampaşa'daki engelli arkadaşımız bir araya gelecek. Sonra kendi bölgelerindeki sorunları rampadır, kaldırımdır, yoldur, oradaki AVM'nin düzeni bununla ilgili yetkili makam kimdir meselâ Belediye Belediye başkanına gidilip bunun düzeltilmesi istenecek veya sembolik olarak tazminat davası açılacak. Her şeyden evvel bunun dışında da bu haklarına arzu ederlerse internetten vesaire her yerden erişebilir bilgi sahibi olabilirler. Bu doğrultuda önce lokasyon ondan sonra il genelinde toplanmaları lazım. Ben şu andaki mevcut derneklerin çok fazla görev yaptığına inanmıyorum. İstanbul'da olsun, Ankara'da olsun fazla etkin olduklarını sanmıyorum. Daha evvelki görüşmelerimde ve konuşmalarımda söylediğim gibi bunun tek çaresi ses getirmek, protesto yapmak ve haklarınıza sahip çıkmaktır.

Mesela başında şöyle bir haber çıksa

“Engelli vatandaş falanca otele on milyon dolar tazminat davası açtı.” Şöyledir televizyonda bir çıksın. Sen bak eğlenceye o zaman. Orada bir de röportaj verecek. Birleşmiş milletlerden bu parayı alırımdediginde seyredin cumbüşü.

- **Türkiye ve Avrupa'yı erişilebilirlik konusunda kıyaslayacak olursak hangi düzeydeyiz? Bizdeki eksiklikler nelerdir?**

Bizde resmi kurumlar olayı ciddiye almıyor. İnsana saygıları yok. Avrupa'da bunun tam tersi. Onun için ben ısrarla yaptırımı ve mevcut engelli bireylerin yasaları kullanmalarını tavsiye ediyorum. Zaten olması gereken görevlerini yapmadıkları gibi engelli bireyleri de görmezden geliyorlar.

- **Erişilebilirlik kelimesini çok fazla kullanıyoruz. Bu kelimenin anlamını gerçekten biliyor muyuz? Erişilebilirlik deyince ne anlamalıyız?**

Bu kelime, sembol bir kelime olmuş. Çünkü engelli bireylerin ulaşmak için çaba sarf ettiği birçok mekân var. Bunlara kavuşamaması, bunlara ulaşamamasından dolayı bir erişilebilirlik kelimesi türemiştir. Aslında ne kadar saçma bir kelime. Bir bina, bir kafeterya, bir hastane, bir otel zamanında mimari yapıda göz önüne alındığında bu projelere göre yapılsaydı kapı genişliği vesaire bu kelimeler katılen olmayacağından emindi. Herkes her yere ulaşabilecekti. Yani şu an bir ayrımcılık var. Ben hala söylüyorum mimari projelerde engelli derneklerinin o projelere kesinlikle bir imza koyması lazım. Hiç kimse bunun farkında değil.

- **Dünya Engelliler vakfı ile nasıl tanışınız ve bu vakıfta çalışmaya başlamanız nasıl oldu?**

Dünya engelliler haftası dolayısıyla Yeşilköy'de yapılan fuarda tanıştık. Çok fazla şeyler yapabileceğime inandığım için gönüllü olarak çalışmak istedim. Sağ olsunlar kabul ettiler. Ondan sonra da bedelsiz, gönüllü olarak hizmet ettim. İki yıl boyunca nerde lazım olursam orda hiç bir ücret almadan hizmet vermeye devam ettim. Bu konuda Başkan Yardımcımız Necdet Bey çok olumlu, çok yaratıcı, çok gayretli bir insandı. Herkese kucak açan bir insandı. Onun ismini de anmak istedim. Zaten eski Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül beyefendi ile ilişkileri de o sağladı. Çok alçak gönüllü bir beyefendi onun adını anmaktan da gurur duyuyorum. Kendilerine sevgilerimi ve saygılarımı iletim her zaman.

- **Peki, ne kadar süredir bu camianın içindesiniz?**

Ben 7-8 seneden beri bu camianın içindeyim. Ne kadar kongre varsa gittik. Necdet Bey vardı Metin Şentürk'ün yardımcısı. Hatta bir dönem denetlemelerle ilgili yaklaşık 30-40 gönüllü personele ISO standardını oluşturdu denetlemeci niteliğinde. Fakat bunlardan bir netice alınmadı. Cevabı gelmedi. Ben biraz daha agrasif tarzda çözüm istiyorum. Çünkü bütün dünyada beş yıllık bir süre verildi; Birleşmiş Milletler tarafından. Başkanlığı Türkiye'de olan Dünya Engelliler Vakfı'na eski Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül öncülük yaptı. Daha sonra ben Dünya Engelliler vakfından ayrıldım. Çünkü benim söylediklerimle, tarzımla bazı şeyler uyuşmuyordu. Ben biraz daha agresif bir davranış sergiliyorum. Agresif derken şundan bahsediyorum yani durup dururken sınırlenen bir insan tarzında değil. Birleşmiş Milletler bütün dünyaya diyor ki: "Beş yıl içinde yapılarınız, yollarınız, binalarınız, sosyal tesisleriniz engelli bireylere yönelik düzeltilsin, kabul mü?" diyor. Herkes el kaldırıyor kabul ediyor. Herkes imza atıyor. Başkanlığını biz yapıyoruz ama Türkiye "Biz iki yıl daha süre istiyoruz" diyor. İki yıl daha süre veriyorlar: oluyor yedi yıl. Ben bunu daha önce de söyledim. İlk yapacağınız iş yerel yönetimlerle. Önce belediye de çözülmeli. Çözüme varılamıyorrsa sorumlu belediyeyi dava edeceksiniz. Çevre düzenlemesi, dükkânların denetlenmesi belediyeye aittir.

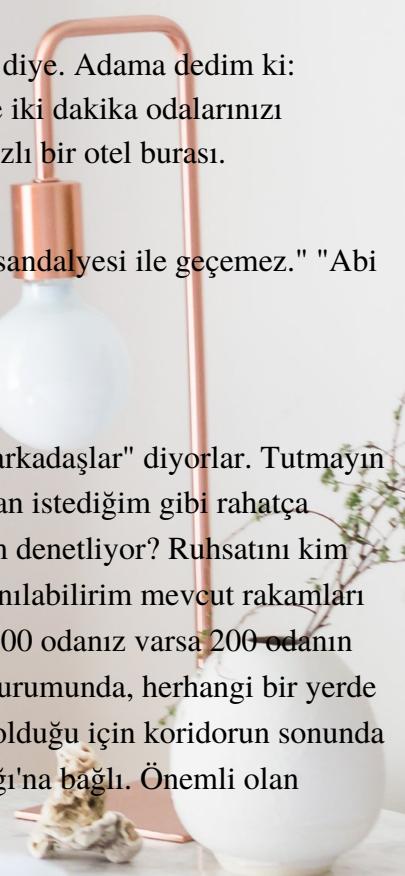
- **Erişilebilirlik konusunda görüşüğünüz yetkililerin bu konudaki tutumu, davranışını nasıl?**

Fazla bir kamu kuruluşuyla görüşmedik. Görüsmelerimiz olduğunda da "Yaparız, ederiz, tabii ki" gibi cevaplar aldık. Fazla bir şey olduğunu görmedim. Öncelikle bilinçli bir kamu yapısı olması gerekiyor. Daha evvel de söylediğim gibi bu olay yerel yönetimlerden başlar, yukarıya doğru gider. Diyebilirim ki, benim çalışmalarım da ihtiyaca göre çok küçük bir çalışma oldu. İhtiyaç çok fazla değildi. Bir kişinin, üç kişinin, beş kişinin çalışmasıyla bir netice olacağını sanmıyorum. Toplum olarak yapmamız gerekiyor.

- **Çalışmanız sırasında yaşadığınız ilginç bir olay varsa bizimle paylaşır mısınız?**

Bir gün Antalya'da beş yıldızlı otelde geziyoruz. "Engelli kişi bu sıcakta havuza girmek istediler ne yapıyorsunuz" diye sordum. "Elini kaldırıyor" dediler. "Sonra" dedim. "Geliyoruz, o kişiyi tutup havuza indiriyoruz" dediler. "Sonra" dedim. "Orada bekliyoruz sonra kişi havuzdan çıkmak istediğimde çıkarıyoruz" dediler. "Kişi on beş dakika sonra yine havuza girmek isterse" dedim. Aynı şeyi tekrarladıklarını söylediler. Siz bu kişiye niye dokunuyorsunuz ki? Bu kişi genç kız olabilir, kendisine dokunulmasını istemeyebilir. Havuz asansörü yapsanıza. Hiç kimseye ihtiyacın olmadan havuz asansör ile giriyorsun. Havuz asansörü söyle bir yarı tur dönüyor. Düğmesine basıp havuzun içine kendiniz iniyorsunuz. Yüzersiniz, serinlersiniz tamamen size ait bir mesele. Sonra tekrar asansöre oturup düğmeye basıp yukarı çıkıyorsunuz. Asansör dönüyor. Orada bir de transfer merdiveni var bu iş için tasarlanmış. Merdivene kendinizi atıyorsunuz. Tekerlekli sandalyeniz yanınızda oradan tekerlekli sandalyeye geçiyorsunuz. Hiç kimseye ihtiyacınız yok. Çok güzel bir sistem ama hâlâ yok. Adam hâlâ kucağında taşıyor. Bunu denetlemesi gereken turizm bakanlığı. Bunun denetlemesi de zor değil. Asansörü on gün içinde yaptırmış; yoksa kapatırım denmeli.

Bolu'da bir otele gittim. Hani bir atasözü var. iyileşeceğin hastanın ayağına doktor kendi gelir diye. Adama dedim ki: normal şartlarda bir ekspertiz 4-5 bin TL alıyor. Ben bu gece burada konaklayacağım. Bize iki dakika odalarınızı gösterin size gönüllü yardımcı olayım dedim. Adam kalkıp da bir oda göstermedi. Beş yıldızlı bir otel burası.

Peki söyle bir şey duydunuz mu? Diyorum ki: "Bu kapıdan engelli vatandaşımız tekerlekli sandalyesi ile geçemez." "Abi onlar da gelmesin" diyorlar.

- **Sizce yetkililer üzerine düşen sorumluluğu yeterince yerine getiriyor mu?**

Siz bir mağazaya giremediğinizde "Yardım edelim, tekerlekli sandalyeyi kaldırıralım, tutun arkadaşlar" diyorlar. Tutmayın arkadaşlar tutmayın. Benim rampamı yapın derecesini de ona göre ayarlayın. Ben bu kapıdan istediğim gibi rahatça gireyim arkadaş. Tutmayın niye sizden yardım alıyorum? Bu rampanın olup olmadığını kim denetliyor? Ruhsatını kim veriyor umuma açık alanlarda? Belediye veriyor. Otelcilikte yatak sayınızın bakın orada yanlışlıyım mevcut rakamları tam olarak bilemiyorum tahmini olarak söyleyeyim %7 si kadar veya %5 i kadar; örneğin 200 odanız varsa 200 odanın 10 odasını engelliler için tahsis edeceksizez. Bunun da şartı var. Yangın durumunda, afet durumunda, herhangi bir yerde daha rahat ulaşılması açısından asansöre ve merdivene yakın olmalı. Otel koridorları uzun olduğu için koridorun sonunda değil, asansöre ve çıkış kapısına yakın konumda olmalı. Bunların kontrolü Turizm Bakanlığı'na bağlı. Önemli olan Turizm Bakanlığı bunları kontrol ediyor mu?

Çok teşekkür ediyorum değerli vaktinizi ayırdığınız için ve verdığınız bilgiler için.

HAZIRLAYAN:
Öznur Şahan

KONUK:
Caner Hayta

“

**"Gelişmiş zihinler
hedefleriyle,
gelişmemiş zihinler
birbiriyle rekabet
eder..."**

NEVZAT TARHAN

”

ÖMER FARUK KOTAY

SON DURAK

Pencereyi açıp derin bir nefes aldım. Kendimi meltem esintilerine bıraktım. Yaz yağmurlarında islandım. Yağmur sonrası gelen toprak kokusundan doyumsuz bir havadım. Yeniden yeşeren ağaçları görünce umuda kapıldım. Bir papatyanın beyaz yalannı kandım. Güneşi selamladım. Az biraz kırlarda dolandım deniz kenarında dalgaların kapıldım. Güneşin sarısına göğün mavisine bulandım. İçimdeki çocuğu yazın gelmesiyle özgür bırakıtm. Bir uçurtmanın peşinden dünyayı dolandım.

Valizlerimi hazırlayıp şöyle güzel bir tatil için düştüm yollara...

Kamp mı yapmalı? Yoksa beş yıldızlı bir otelde mi kalmalı? Karavan kiralayıp şehir şehir dolaşıp yeni yerler mi tanımlı? Gemi seyahati yapıp kaptan-ı derya olup yeni ufuklara mı açılmalı? Bilemedim. Karar veremedim. En iyisi gardan rasgele şehirlerarası bir trene binip hangi şehir hoşuma gidiyorsa o durakta inip tatili o şehirde geçirmek olacak dedim. Elimde küçük bir valiz birde kitap, rasgele bir trene kesilmiş bilet... Her durakta değişen insan yüzleri, farklı, zihinler, düşünceler camdan her baktığında yeni yeni yerler...

Acaba burada mı insem yok şurada mı derken geçen akıp giden zaman ve bilinmezliğin verdiği o esrarengiz heyecan...

Birden tren görevlisinin omuzuma dokunmasıyla ırkılıp kendime geldim

“Burası son durak”

Valizimle beraber trenden inip yürüdüm. Yorulunca bir otobüs durağından otobüse binmenin iyi bir fikir olacağını düşünüp bir otobüs durağında beklemeye koyuldum. Otobüs beş dakika sonra durağa yanaştı otobüs kapıları açılır açılmaz bekleyen kim varsa otobüse biniverdi. Bir kişi hariç... Binmedi binemedi anlaşılan tekerlekli sandalyesiyle merdiven çıkamayacağı için otobüs şoförünün rampayı açmasını bekledi. Otobüs şoförü istifini bozmadan umursamaz bir tavırla

"Hadi gülüm hadi zaten geciktik bineceksen bin binmeyeceksen oyalama!" Deyiverdi Tekerlekli sandalyeli yolcu sandalyesini işaret ederek "Rampayı açta binebileyim" deyince de otobüs şoföründen "Rampayı açtıırıp bana vakit aybettirme sen iyisi mi son otobüsü bekle son durakta in" cevabını aldı.

Tekerlekli sandalyeli yolcunun sikkın olan suratı bu cevap sonrası iyice asıldı.

"Bu kaçinci otobüs iki saattir bekliyorum bir diğeri bir diğeri diye diye otobüs kalmadı yine kaldık sona son otobüse son durağa!" Dedi. Otobüs şoförü kapının düğmesine basıp kapıyı kapattı. Gaza bastı. Ardımızda oluşan duman bulutundan geriye haklı ve kırgın bir ifade kaldı.

“

**"Günün adamı
olmaya çalışma,
hakikatın adamı
olmaya çalış.
Çünkü gün değişir,
hakikat değişmez."**

CELALEDDİN RÛMÎ

”

HAYATIN ENGELSİZ TARAFI
WWW.HAYATTAN.NET İN
KATKILARIYLA

BAŞA DÖN